

SPELEOLOŠKI LOGOR KOD BREZNA PRI LEŠKI PLANINI

Od 3. do 5. srpnja 1987. godine Društvo za raziskovanje jam iz Kranja, povodom 30 godina postojanja, organiziralo je speleološki logor kod Brezna pri Leški planini.

U subotu, dan nakon okupljanja sudionika, gosti iz SO »Željezničar« — Zagreb, SO »Dubovac« — Karlovac, DZRJ — Novo Mesto i JK — Kamnik su uz domaćina u nekoliko grupa ušli u Brezno pri Leški planini do »dolge dvorane«, na dubini od oko 360 m. U poslijepodnevnom satima u logoru je organiziran speleološki piknik, kada je predsjednik DZRJK Igor Potočnik održao predavanje uz dija-pozitive o Breznu pri Leški planini i o posjeti jame Gouffre Berger u Francuskoj.

Posljednjeg dana logor je dobio i istraživački značaj. Četveročlana grupa speleologa je pronašla novi kanal na dubini od oko 300 m i dvoranu velikih dimenzija, za sada treću u jami. Time dužina ovog objekta iznosi sada više od 5 km. U isto vrijeme ostali speleolozi su obišli neke jednostavne objekte u okolici. Zanimljiva je pećina s dvoranom vrlo velikih dimenzija (80 × 30 × 20), koja je u čitavoj dužini osvijetljena dnevnim svjetlom.

Zahvaljujući prisutnosti hrvatskih speleologa na ovom logoru, ponovo je pojačan inače prilično slab kontakt između slovenskih i hrvatskih speleologa.

I. Jelinić

VII INTERNACIONALNI KONGRES O SPAŠAVANJU IZ SPELEOLOŠKIH OBJEKATA

Kongres je održan u talijanskom mjestu Cividale Del Friuli u razdoblju 30. 8.—5. 9. 1987. god, uz sudjelovanje stotinjak speleologa spasaivača iz Italije, Austrije, Grčke, Čehoslovačke, Francuske, Španjolske, Holandije, SAD i Jugoslavije. Iz naše zemlje Kongresu su prisustvovali predstavnici iz Slovenije (1), Srbije (1) i Hrvatske (2).

Kongres je otpočeo radom 31. 8. svečanim otvorenjem. Odmah nakon svečanosti domaćini kongresa izveli su kombiniranu akciju spašavanja simulirajući transport nesrećenog iz sifona te izvlačenje iz jame. Cijela akcija izvedena je na rijeci Natisone u centru grada. Narednih dana kongresni rad se odvijao uz predavanja i praktične vježbe. Većina predavanja obavljena je u mjesnoj crkvi uz simultano prevodenje na četiri strana jezika. Tu su iznijeli brojni problemi medicinske prirode, organizacije spašavanja, analize uzroka brojnih nesreća itd.

Praktični dio bio je usmjeren na prikaz i primjenu novih tehničkih pomagala kao i raznih tipova nosila. Značajan novitet predstavljala je ručna dizalica za uže kojom jedan spasaivač vrlo lagano podiže nesrećenog. Tom zgodom je prikazana i upotreba akumulatorske bušilice koja omogućava brzu izradu sidrišta uz primjenu nove vrste »splitovaca«.

Uz prikaz nekoliko medicinskih kompleta izvedena je i demonstracija »prsluka« za imobilizaciju kralježnice i glave. Taj novitet speleologa iz SAD ocijenjen je kao vrlo pogodno sredstvo. Posebnu zanimljivost predstavljalo je novokonstruirano nosilo skafander za spašavanje iz sifona, francuske proizvodnje. U jami Abisso Gortani na Kaninu obavljena je jednodnevna vježba spašavanja uz primjenu nove opreme za transport u meandru i na vertikalni. Akcija je pokazala efikasnost primjene nove opreme, koja uz dobru organizaciju bitno doprinosi brzini transporta. Posljednjih dana rada Kongresa bio je organiziran boravak u Trstu radi atestiranja pojedine opreme i rekvizita, prikazani su novi filmovi i priredena prodajna izložba opreme i literature.

Kongres je bio odlično organiziran. Velika je šteta da nije prisustvovalo više naših ljudi, jer se putem ovakvih manifestacija dobivaju potpune i vrlo kvalitetne informacije o stanju i napretku spasaivačke aktivnosti u speleološkim objektima.

B. Jaižić

SAVJETOVANJE O POVIJESTI SPELEOLOGIJE U SLOVENIJI

Povodom sto godina organizirane speleologije u Sloveniji i dvadesetpete obljetnice domaćina, Društva za raziskovanje jam »Simon Robič« iz Domžala, od 4. do 6. aprila 1986. u Jamarskom domu na Gorjuši, u blizini Domžala, održano je savjetovanje o povijesti speleologije u Sloveniji.

U petak, 4. aprila prisutni su imali priliku pogledati zanimljivu izložbu koja je stalno postavljena u prostorijama najvećeg jamarskog doma u Sloveniji. Izložba je podijeljena na geološki, arheološki i speleološki dio, te na zbirku ekspozata koje je sakupio biospeleolog Simon Robič, a popraćena je fotografijama, geološkim i topografskim nacrtima i kartama.

Zatim su održane projekcije filma snimljenog za vrijeme proslave 10. obljetnice DZRJ »S. Robič«, filma o Željeznoj jami, koja se nalazi u neposrednoj blizini doma, filma iz Tomičeve jame, te filma iz jame Propante na Peloponezu u Grčkoj, s jednom od najvećih ventila na svijetu (315 m), koji su snimili članovi JRK Kamnik.

Slijedećeg dana, nakon službenog otvorenja savjetovanja, kojom prilikom su prisutne pozdravili predstavnici Speleološkog društva Hrvatske, KS PSH i gosti iz austrijskog grada Villacha, izneseni su referati o povijesti razvoja pojedinih društava. O svom radu informirali su članovi iz Crnomlja, Divače, Kamnika, Gorice (Italija), Ljubljane, Kranja, Prebolda, Rakeka, Topolšice, Bleda, Kočevja, Novog Mesta, Ribnice, Straže, Postojne i Domžala.

Održani su i ovi referati:

- Speleološka publicistička djelatnost (Dušan Novak)
- Institut za raziskovanje krasa (Peter Habič)
- Razvoj biospeleologije (Jože Bole, Boris Sket)
- Povijest speleofotografije (Andrej Kranjc)
- Jamski turizam (Franc Habe)
- Katastar (Leon Drame)

Nakon diskusije savjetovanje je službeno završeno, a domaćini su sudionike i goste odveli u obilazak uredene Željezne jame.

U nedjelju, 6. aprila nekoliko sudionika savjetovanja posjetila je Majčev brezen, jamu duboku 153 m, udaljenu oko petnaestak kilometara od Domžala.

Igor Jelinić

U POSJETI KINESKOM KRŠU

Želeći proširiti saznanja o knškim predjelima i speleološkim objektima izvan naše zemlje te potaknuti prethodnim uspjesima mini-ekspedicija Speleološkog odsjeka PDS »Velebici« u Austriju 1984. i Tursku 1985. godine, članovi Čedo Josipović i Zoran Petković odučili su se za posjet kineskom kršu i njihovim speleolozima.

Prve detaljne informacije o krškim predjelima u Kini dobivene su na Devetom svjetskom kongresu speleologa 1986. godine u Barceloni, gdje je nabavljeno i nešto engleske literature (»China caves '85«), iz koje se moglo dobiti kratki uvid u dio kineskog krša. Cilj putovanja bio je grad Guilin i tamošnji »Institut za geologiju krša«. Za prijevoz smo izabrali vlak, tj. Transmongolsku željeznicu, budući da je to bila najjeftinija varijanta a ujedno i poseban doživljaj. Vlakom smo krenuli 18. 6. 1987. iz Budimpešte preko Moskve, Novosibirska, Ulan-Batora do Pekinga i dalje do Guilina, s presjedanjima i kraćim odmorom od nekoliko dana u Moskvi i Pekingu. Ukupno je provedeno 10 dana u vlaku i prijedeno oko 12000 km.

U Guilinu smo vrlo srdačno i prijateljski primljeni od strane rukovodećeg osoblja instituta, direktora dr Zhang Zhigana i zamjenika direktora Zhu Xue Wena, te nam je ponuđeno da odsjednemo u sklopu instituta (»Institute Guest House«) kao njihovi gosti, što smo i prihvatili.

Nakon razmjene literature i uvodnih razgovora upoznati smo s institutskim kompleksom, povlažeću instituta, budućim planovima te modernim geološkim muzejom i hotelskim kompleksom u iz-

Pejzaž u istraživanom kineskom području

Foto: Petković

gradnji. Naime, radi se o »21. internacionalnom kongresu o hidrogeologiji krša i zaštite krša« od 10. do 15. oktobra 1988. godine u Guilinu, za koji se obavljaju intenzivne pripreme. Svi gosti i sudionici kongresa iz naše zemlje su dobrodošli, a također je izražena želja za većom suradnjom sa geološkim fakultetima, za razmjenom studenata i slično.

Ispred zgrade instituta stoji veliki spomenik Xu Xiaku (1586—1641), osnivaču kineske speleologije i velikom kineskom istraživaču čija se 400. godišnjica rođenja upravo slavlja.

Idućih dana zajedno sa stručnim vodičima Wang Jidongom i Yu Lipingom proveli smo u razgledavanju muzeja, špilja i krša u Guilinu i pokrajini Guanxi Zhuang. Posjetili smo »Dragon Hidden Cave«, 1000 m dugu polukružnu špilju, »Ludi Cave«, 240 m duboku i 500 m dugačku, »Qixing Cave«, 800 m dugu špilju, »Foot Cave« špilju s otiscima ljudskih stopala, te »Zengpi Cave«, špilju koja sadrži ostatke primitivnih civilizacija iz ranog neolita, stare oko 10 000 godina. Kroz Guilin prolazi rijeka Lijang koja je plovna oko 90 km uzvodno od grada. Protiče kroz krajolik jedinstven u svijetu po svojim krškim oblicima, koji su kineski speleolozi u suradnji s Englezima detaljnije istražili 1985. godine. U tom predjelu nalazi se 800 m visok vrh sa špiljom »Moon Cave«, sa čijeg se otvora pruža pogled na cijelo područje. Radi se o predjelu relativno čistih karbonatnih naslaga (>70%) sa slojevima vapnenca od preko 200 m.

Literatura na stranim jezicima o tom području je jako oskudna, a naročito geografske karte. Na našu molbu, a uz puno razumijevanje nadležnih osoba, omogućeno nam je da dobijemo i stručne literature koja se može pogledati u knjižnici speleološkog odsjeka PDS »Vebebit«. To su:

1. »Map of Soluble Rock Types in China« (1:4 000 000), edited by Institute of Karst Geology, Chinese Academy of Geological Science, Beijing 1985.
2. »Explanation of the Map of Soluble Rock Types in China«
3. »Karsologija Sinica«, br. 1/1983., br. 1, 2, 4/1985., br. 3/1986. Edited by COMMISSION ON CARST GEOLOGY, Chinese Academy of Geological Sciences
4. »Underground World«, Guizhou People's Publishing House.

Zoran Petković

MEĐUNARODNI SPELEOLOŠKI LOGOR

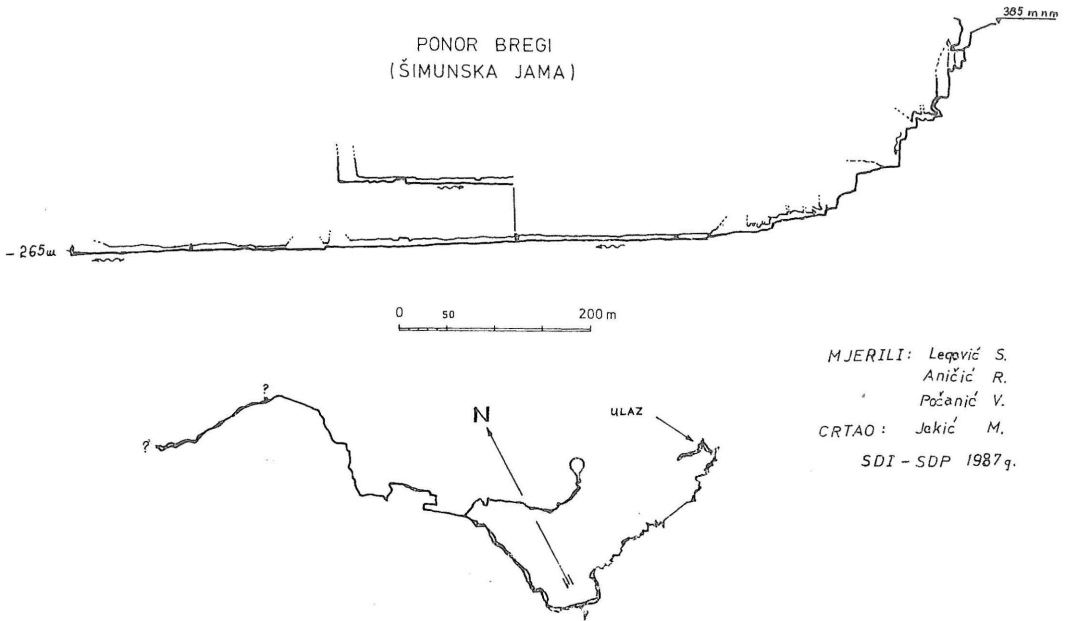
»ISTRA '87«

Na području Istre zapadno od rijeke Raše od 3. VII do 12. VII 1987. g. organiziran je speleološki logor u čiji se rad uključilo 43 speleologa iz zemlje i inozemstva. Pored domaćina, organizatora SD »Istra« Pazin i SD »Proteus« Poreč bili su prisutni članovi iz SD »Ursus Spelaeus« Zagreb, SO PD »Željezničar« Zagreb, SO PD »Vebebit« Zagreb, SD »Pionir« Banja Luka, »ASAK« Beograd, JK »Kamnik«, SO PD »Planik« Buje, C. G. »Eugenio Boegan« Trieste — Italija, R. K. G. »Nocek« — Poljska.

Cilj logora bio je rekognosciranje i istraživanje brojnih speleo-objekata na navedenom području, te daljnje istraživanje jame Bregi, koje su započeli pazinski speleolozi. Za rad na terenu na nadmorskoj visini od oko 400 m, korištene su topografske karte mjerila 1:5.000 i 1:50.000, a podaci o objektima korišteni su iz postojeće, starije talijanske (Duemila Grotte — LVB i EB) i novije domaće literature (Božićević S.).

U jamu Bregi išle su dvije ekipe speleologa, jedna za opremanje kompletnog objekta, dok je druga radila topografski snimak. Jama Bregi ili Simunska jama, kako je još ljudi nazivaju, ustvari je povremeni ponor koji dubinom od 265 m i dužinom od 1216 m snimljenih kanala spada u red najvećih objekata istarskog poluotoka. Sastoji se od niza vertikala, nekoliko uskih meandara, te Glavnog i Desnog, blago položenog kanala. U nižem dijelu nalazi se na stalan vodeni tok koji za jačih oborina plavi veći dio kanala. Najbrojnija troglobionska fauna u tim vodama su razići vrsta Niphargus, Troglcharis i Monolitra. Perspektivno je daljnje istraživanje u nekoliko bočnih otvora i na prelasku sifona u Glavnom kanalu.

Oko 5 km sjeverozapadno od jame Bregi nalazi se vrlo zanimljiv otvor ponora Kobljak, nastao u pukotini horizontalno položenih vapnenaca. Niz vertikale od 48,7 i 71 m stiče se do sifona na 138 m dubine. Zahvaljujući sušnom periodu, razina vode u sifonu se spustila i oslobodila prolaz, pa je tako preplivan uzak vodeni kanal dužine 65 m sa stropom na visini od 0,5 do 1 m u prosjeku. Iza njega je otkriveno 107 m novog kanala. Na kraju

kanala nalazi se manja vertikala niz koju se zbog nedostatka vremena tada nije išlo. Daljnje istraživanje nije obavljeno zbog prioritarnog istraživanja jame Bregi, u koju se ulazilo nekoliko puta i nakon logora.

Osim ova dva ponora, za desetodnevno trajanja logora istražene su 2 manje spilje i 19 jama, većinom jednostavnog tipa, s 1 do 2 vertikale i ukupne dubine do najviše 100 m. Nekoliko jama prava su smetlišta. Kao zanimljivost vrijedi spomenuti da je iz 20 m duboke jame Šimunovice izvučen živi pas nazvan »Man«, koji je u jami boravio preko mjesec dana.

Logor je bio uspješan, kako zbog obavljenih istraživanja tako i radi drugarstva relativno velikog broja sudionika iz zemlje (31) i inozemstva (12). U povodu održavanja ovog, vjerojatno prvog speleo-logora u Istri, štampan je prigodan materijal u obliku plakata, naljepnica, memoranduma i zastavica. Sudionici su imali osiguran jedan topli obrok dnevno i prijevoz po terenu, dok je zadnje večeri organizirana projekcija dija pozitivna sa Tršćanskog krasa.

Silvio Legović

RONILAČKA AKTIVNOST SO PD »ŽELJEZNIČAR« U 1987. GODINI

Nakon obavljenih ronilačkih tečajeva i početnih ronjenja u podzemlju tijekom 1985/6. učinjeno je više kvalitetnih ronilačkih akcija u 1987. godini. Izbor sifona u kojima se ronilo ovisio je prvenstveno o čistoći vode kao i o pristupnosti samim objektima, jer je poznato koliko je težak transport ronilačke opreme. Zbog toga se najviše ronilo u spel. objektima na području Korduna a potom na Velebitu, gdje je Odsjek održao svoj spel. logor. Kvaliteti ronjenja i sigurnosti pridonijela je nabavka nove ronilačke opreme u koju je Odsjek uložio znatna sredstva. Kronološki pregled ronilačkih akcija:

Jama Mandelaja, Oštarije 17. 1. 1987. Sifoni se nalaze u velikom podzemnom jezeru na dubini od 85 m. Preronjen je nizvodni tzv. Istočni sifon duž. 5 m i dubine 2 m. Iza sifona je otkrivena prostrana dvorana. Istog dana ronjeno je i u dolaznom sifonu, nazvanom Horor, do dubine od 17 m. Ovaj sifon predstavlja kosu jamu koja se nastavlja i u veću dubinu. Oba sifona su prostrana a voda čista. Temp. vode iznosila je 9°C. Ovdje je u podzemnim vodama otkrivena i slatkovodna

spužva te je Mandelaja njezino novo nalazište. Speleološka ekipa: O. Lukić i R. Dado. Ronio: B. Jalžić.

7. 2. 1987. Daljnja ronjenja u Mandelaji. Ponovno je preronjen istočni sifon i nastavljeno je istraživanje nove dvorane i novož kanala čija ukupna

Glavni kanal u jami Bregi

Foto: S. Legović

Pripreme za uron u Velikoj dvorani Mandelaje

Foto: I. Brzoja

dužina iznosi 230 m. Kanal završava novim sifonom. Na povratku je ronjeno u Hororu i tada se dospjelo do dubine od 20 m. Na toj dubini počinje horizontalni kanal. Zbog pomanjkanja zraka u bocama ronjenje je bilo obustavljeno. Speleološka i ronilačka ekipa: B. Jalžić, M. Kuhta, O. Lukić.

Spilja kod Senja, Senj 23. 5. 1987. Obavljeno je istraživanje manje izvor-spilje na samoj morskoj obali kod Senja. Spilja ima dva jamska ulaza na kopnu i dva spiljska potopljena ulaza, koji vode u jednu jedinstvenu prostoriju.

Ponor u Klepinoj dublbi, Srednji Velebit 16. 8. 1987. Prvi sifon nalazi se na dubini od 180 m. On je već prije svladan kao i sada »na dah«. Prebačena je sva oprema do drugog sifona na dubini od 227 m. Obavljeno je istraživanje sifona u du-

žini od 15 m i do dubine od oko 10 m. Iz kosog zamuljenog kanala dolazi se u visok pukotinski kanal širine 1—1,5 m. Kanal se nastavlja dalje pa bi za buduća istraživanja trebalo dopremiti veće boce. Voda u sifonu je čista samo pri prvom uronu. Temperatura vode je 4,8 °C. Ronilačka ekipa: B. Jalžić, J. Ostojić, M. Kuhta, O. Lukić.

Ponor Stirovača, Srednji Velebit, 21. 8. 1987. Obavljeno je ronjenje u nizvodnom sifonu novootvorenog dijela ponora. Dubina sifona je oko 2 m a dužina oko 10 m. Voda u sifonu je bistra ako se roni uz strop. Jedinu opasnost predstavljaju veliki panjevi i granje uglavljeni u stropu kanala. Iza sifona nastavlja se kanal dužine oko 30 m i završava novim sifonom. Speleološka ekipa: V. Božić, R. Dado, I. Brzoja i O. Lukić. Ronio: B. Jalžić.

Spilja na izvoru Bistraca, Gornje Dubrave, 13. 9. 1987. Preronjena su ukupno 3 sifona dubine 1 do 3 m. Novootkriveni kanal dug je oko 60 m. Istraživanja su prekinuta u četvrtom sifonu koji je dubok preko 6 m. Na tom mjestu pukotinski kanal prelazi dvoranu širine 7 m. Cijela spilja je topografski snimljena i vrlo pogodna za vježbu ronjenja i topografskog snimanja pod vodom. Voda u sifonu je bistra i tekuća. Ronilačka ekipa: B. Jalžić i A. Simunović.

Jama Jazbina, Katčići, Generalski Stol, 22. 11. 1987. Preronjen je uzvodni sifon kojim glavni potok utiče u prostrani kanal. Očekivali smo sličan prostor iza sifona, ali su istraživanja pokazala da je u produžetku manja dvorana iz koje se uzak i nizak kanal nastavlja u novi sifon. Ronjenje u ovom drugom sifonu nije obavljeno zbog nedostatka užeta. Sifon je vrlo nizak, zbog čega se kod preronjavanja moralo provlačiti. Voda u sifonu je dolazna i bistra. Dubina sifona je 1,5 m a dužina 8 m. Speleološka ekipa: Z. Bolonić i S. Hudec. Ronilačka ekipa: B. Jalžić i M. Kuhta.

Mijatova jama, Mateško selo, 30. 11. 1987. Rekonstruiran je dolazni sifon u glavnom kanalu. Ulaz u sifon je nizak i uzak a voda dolazna, vrlo jaka. Iza suženja kanal se proširuje i spušta u dubinu veću od 2 m. Ronjenje sifona treba obaviti za nižeg vodostaja. Pregled sifona obavljen je ronjenjem na dah. Speleološka ekipa: T. Fit i A. Simunović. Ronio: B. Jalžić.

Jama Mandelaja, Oštarije, 26. 12. 1987. Nastavljeno je istraživanje sifona Horor. Pregledan je kanal u dužini od 15 m, na dubini od 20 m. Otkri-

U glavnom kanalu jame Bregi

Foto: S. Legović

veno je nekoliko pukotina, a u jednoj je dosegnuta dubina od 6 m. Za daljnje napredovanje potrebno je imati manju bocu (5 l). Nedovoljno je istraženo dno kanala, u kojemu je moguće naći nastavak a time ujedno i izlaz iz sifona. Speleološka ekipa: J. Ostojić i O. Lukić. Ronio: B. Jalžić.

Sva ronilačka istraživanja obavljena su upotrebom jednobočnika Technisub 15 L s dva priključka, Đuro Đaković 10 l i Mares od 5 l. Upotreba boca od 5 l znatno olakšava transport kroz spilje i jame, ali se zbog malog kapaciteta koriste samo prilikom preronjavanja poznatih sifona i rekognosciranja. Za rasvjetu smo koristili Technisubove halogene baterije. Topografsko snimanje pod vodom obavljeno je pomoću kompasa Silva i Shunto i plastične mjerne vrpce. Za orijentaciju smo koristili nit od 3 mm, dužine 100 m, namotane na kolut. U organizaciji istraživanja uvelike nam je pomogao samostalni ronilac Stanko Plevnik. Sva ronjenja su protekla u najboljem redu.

LAKŠA NESREĆA U JAMI KLEMENTINI NA SREDNJEM VELEBITU

Prilikom posjeta jami Klementini, 24. 8. 1987, lakše se ozlijedio speleolog Petr Mazal iz Cehoslovačke. Do nesreće je došlo prilikom spuštanja niz manju vertikalu zbog pucanja Petzlove spuštalice (stop-descendera). Nakon toga je uslijedio pad u dubinu od 3 m, pri čemu je P. Mazal ozlijedio skočni zglobov. Točan uzrok pucanja stop-descendera nije poznat. Pretpostavlja se da je zbog nepravilnog položaja karabina njegova matica prošla kroz otvor za ukopčavanje na fiksnoj strani i poslije opteretila pomičnu stranu, što je uzrokovalo njeno pucanje. Vjerojatno je pucanju pridonijela i loša kvaliteta materijala. Nakon nesreće P. Mazal je samostalno, uz manju pomoć speleologa, izašao iz jame, gdje mu je potom imobiliziran zglobov.

B. Jalžić

SPELEOLOŠKO DRUŠTVO »PAUK« U FUŽINAMA

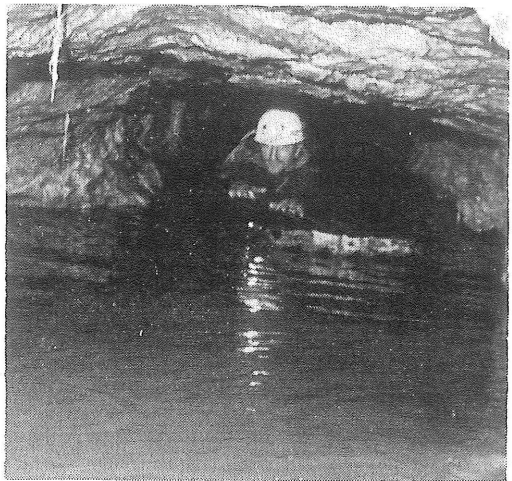
U mjestu Fužinama u Gorskom kotaru od 1985. godine djeluje grupa speleologa entuzijasta koju predvode Gordana Polić, Damir Zanoškar, Zarko Blažević i Nebojša Anić uz stručnu pomoć alpinista Vladimira Paušića iz Rijeke. Oni su okupili svoje istomišljenike i osnovali speleološko društvo.

Nakon osnivačke skupštine održane 1. 9. 1987. i uredjenja sve potrebne dokumentacije, članovi su pristupili zakonskoj registraciji koja je kroz rješenje donesena 22. 12. 1987. Rješenje o registraciji je članovima Društva omogućilo da odmah otpočnu sa skijanjem kontakata. Obratili su se Planinarskom savezu Hrvatske, koji ih je povezao sa Speleološkim odsjekom PD »Željezničar«, Zagreb, gdje su uz pomoć Vladimira Božića i Mladena Kuhte odredili smjernice za svoj dalji rad na području speleologije. dogovorili se o pohadanju spel. škole i polaganju spel. ispita te o mogućim oblicima suradnje.

Društvo djeluje pod službenim imenom Speleološko društvo »Pauk«, Fužine, te za sada broji petnaestak aktivnih članova. Do sada je društvo sprovelo oko dvadesetak spel. istraživanja i još više posjeta već istraženim spel. objektima na području Gorskog kotara.

Opremu za svoj dosadašnji rad članovi društva nabavljali vlastitim sredstvima i uz pomoć informacija koje su sakupljali preko literature, ali se od sada nadaju suradnji s radnim organizacijama, SUP-om i JNA s područja na kome djeluju te s Turističkim društvom Fužine.

Dobar dio budućeg rada članovi društva namjeravaju ostvarivati preko raznih suradnji. Zato molimo društva zainteresirana za suradnju da nam se jave na adresu: Speleološko društvo »Pauk«, 51322 Fužine.

Prelaz kroz vodeni kanal u jami Kobiljak

Foto: S. Počanić

NOVA ISTRAŽIVANJA NA PRŠIVCU NAD BOHINJSKIM JEZEROM

U kratkom pregledu dajem nova istraživanja Društva za raziskovanje jam, Ljubljana, na Pršivcu nad Bohinjskim jezerom.

Najveći uspjeh bila su otkrića u Botrovoj jami, koja je otkrivena godinu prije i istražena do dubine od 120 m. Prošle godine smo napredovali do dubine od 545 m, gdje smo naišli na povezanost s Breznom pri Gamsovi glavici. Cijeli sistem je sada dubok 817 m i dug oko 6 km. Za Botrovu su značajni sporedni kanali s kratkim, lako prohodnim meandrima do dubine od 420 m, a zatim 600 m uskih i teških meandara s kratkim skokovima. Dužina novih dijelova je 1250 m.

Usporedno je teklo istraživanje u Pingvinovoj jami, gdje smo otkrili 150 m novih kanala, a nova najdublja točka je sada 111 m.

U srpnju smo južno od Brezna pri Gamsovi glavici našli nov, perspektivan ulaz i nazvali ga Cefizlovo brezno. Zbog brojnih suženja, istraživanja su napredovala relativno sporo, tako da smo do sada dosegli dubinu od 365 m i 1,5 km dužine. Napredovanje je otvoreno s oko 40 m dubokom jamom. S obzirom na položaj ulaza, moguća je povezanost s BPGG; eventualna nova dubina sistema nije određiva jer kota ulaza još nije točno utvrđena.

Uz to je bilo još istraženo više manjih objekata.

Neočekivani uspjesi su rezultat rada jake, kvalitetne i ugerane ekipe našeg društva. Sudjelovali su: J. Anđelić, M. Praprotnik, J. Sabolek, S. Strukelj, R. Stanovnik, J. Žibret, J. Vengar, M. Simić, D. Pestator, J. Prestor i G. Pintar.

Poredak najdubljih jama na Pršivcu je sada:

Sistem BPGG — Botrova jama	817 m
Majska jama	592 m
Brezno Martina Krpana	451 m
Cefizlovo brezno	365 m
Pingvinova jama	111 m

G. Pintar